

פרשת בלק

כי ידעתי את אשר תברך מבורך ואשר תאור יואר (כב, ו)

יש לדקדק דאצל הברכה נקט מבורך דהיינו מעכשיו אך אצל הקללה נקט יואר כלומר לעתיד וצ"ב.

ויש לבאר, דהנה כתב הרמב"ם (פ"י מה' יסוה"ת ה"ד) נביא שנתנבא ולא בא הדבר אם נתנבא לטובה נהרג ואם לרעה אינו נהרג, דנבואה לטובה אין חוזרת אך לרעה אפשר וניחם ה' ע"ש. וצ"ע דמצינו אצל בלעם שכל הברכות שברך את ישראל כולם נהפכו לקללה (כדאיתא סנהדרין קה, ב), אכן י"ל דהנה עה"פ (לעיל כא כז) על כן יאמרו המשלים באו חשבון, כתב רש"י שלא היה סיחון יכול לכבשה והלך ושכר את בלעם לקללו, וזהו שאמר לו בלק כי ידעתי את אשר תברך מבורך וגו' ע"כ. ומבואר דמלבד מה שקלל בלעם את מואב ג"כ ברך את סיחון, ואמנם קללת מואב נתקיימה שכבש סיחון את חשבון ממואב, אולם ברכתו שברך את סיחון הרי לא נתקיימה דהא ישראל נלחמו ונטלו מסיחון את חשבון שכבשו ממואב בברכת בלעם (כדכתיב לעיל כא, כה).

וע"כ צ"ל דיש לחלק בין נבואה דאטיא מצד הקדושה והטוב דבזה הוא שאין הנבואה חוזרת, אך בנבואת נביאי האומות הבאה מכח הרע בזה הדבר להיפך דנבואה לטובה אין מתקיימת וחוזרת וכדמצינו בברכות שברך בלעם את ישראל, ונבואה לרעה לעולם תעמוד דכל עיקרה מכח הרע היא. ואשר לפ"ז הן הן הדברים שאמר בלק, כי ידעתי ממלחמת סיחון דאת אשר תברך מבורך רק בשעת הברכה ואח"כ תסור הברכה וכמו שנפלו לבסוף סיחון לפני ישראל, אך ואשר תאר יואר דקללתך לעולם קיימת וכמואב שקללת בלעם עדיין קיימת אצלו.

מקור: פנים יפות